

การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

The Flooding Disaster Management of Rahaeng Tambon Administration Organization of Lat Lum Kaeo, Pathum Thani Province

ชนากานต์ อุดลยพิจิตร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันต่อกระบวนการจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 1 คน/ครัวเรือนทั้งสิ้น 344 คน/ครัวเรือน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการสำรวจความคิดเห็น และความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัย และความพึงพอใจของประชาชนต่อประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อกระบวนการจัดการอุทกภัยในด้านการสั่งการของผู้บริหารที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวางแผนจัดการอุทกภัย ด้านการจัดการองค์การให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์อุทกภัย และด้านการควบคุมกระบวนการจัดการอุทกภัย ตามลำดับ ซึ่งประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงการฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับแรก และพึงพอใจต่อการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงระหว่างเกิด และก่อนเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ โดยปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอยู่อาศัยแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในกระบวนการจัดการอุทกภัย และความพึงพอใจในประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัย

Abstract

The objectives of this research were study to the process management of Flood Disaster of Tambon Rahaeng Administration organization, Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani in order to study the effectiveness of The Flood Disaster management of Tambon Rahaeng, Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani. To study compare the opinion between individual factor with Flood Disaster Management of Tambon Rahaeng Administration Organization, Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani and the study compare the satisfaction of the population between individual factor with effectiveness flood disaster management of Tambon Rahaeng Administration Organization, Lat Lum Kaeo District, Pathum Thani, which this research had method in quantitative research. (Quantitative research) data collect from the population sample group 1 person/ household, total all 344 person/household, which this research the researcher using

¹ นักศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
อีเมล: pla.chanagan@gmail.com

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ 1 เมษายน 2557
ตอบรับ 3 มีนาคม 2558
เผยแพร่ออนไลน์ 29 เมษายน 2558

คำสำคัญ

กระบวนการบริหารจัดการอุทกภัย
ประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการ
อุทกภัย
Flood Disaster
management process
Effectiveness of
floods management

with survey (Survey Research) is to survey the opinion and the satisfaction of the people related with Flood Disaster management of Tambon Rahaeng Administration Organization, Lat Lum Kao District, Pathum Thani, by using closed and open-ended questionnaires, researchers have developed and enhance.

The results found that the public opinion to the flood disaster process management and satisfaction of the population on the effectiveness of the flood management, Tambon Rahaeng Administration Organization, Lat Lum Kao District at the most level. By the samples have the opinion to the management of floods process in the direction of the executive management are reasonable at the first, follow to flood management planning, Management organizations that are appropriate to the flood situation and control of flood management and process, respectively, which the sample is satisfied with the effectiveness of the management of flood restoration after disaster first and satisfaction with the management during the flood, and before the disaster as minor, respectively. By individual factors whether will be sex, age, occupation, education and duration of residence is different. No effect on the flood management process and satisfaction in the management of floods.

บทนำ

ประเทศไทยประสบกับปัญหาในเรื่องของน้ำอยู่บ่อยครั้ง ทั้งการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ภาวน้ำท่วมในฤดูฝน หรือแม้แต่คุณภาพของน้ำตามแหล่งชุมชนต่างๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อชีวิตคน สัตว์ พืช และทรัพย์สินต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและบริหารแหล่งน้ำ ตลอดจนที่ดินที่ติดกับแหล่งน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณภาคกลางนับตั้งแต่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดอ่างทอง ซึ่งประสบกับปัญหาอุทกภัยเป็นประจำเกือบทุกปี ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากงบประมาณสำหรับใช้ในการพัฒนาประเทศที่มีอยู่จำกัดต้องถูกนำไปใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในอนาคตสำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดอุทกภัยนั้น เกิดได้หลายปัจจัยด้วยกัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่น ที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ติดกับแม่น้ำ ความแปรผันของธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ทั้งการปลูกสร้างบ้านกั้นทางน้ำ การทำลายป่าไม้ รวมไปถึงปัญหาการบริหารจัดการ ซึ่งประเทศไทยประสบกับปัญหาน้ำท่วมเกือบทุกปี ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็น

จำนวนมาก เช่น ในปี พ.ศ. 2538 ที่ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมครั้งใหญ่ ที่มีพายุดีเปรสชั่น และพายุอีกหลายลูกเข้ามาในประเทศไทยบริเวณภาคเหนือทำให้เกิดอุทกภัยรุนแรงไปทั่วประเทศ จากภาคกลางตอนบน ภาคกลางตอนล่าง พื้นที่ลุ่มแม่น้ำยม พื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จากนครสวรรค์ถึงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือในปี พ.ศ. 2543 ที่มีพายุไซร่อนเข้ามาในประเทศไทย ทำให้เกิดอุทกภัยรวม 43 จังหวัดทั่วประเทศ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สองฝั่งแม่น้ำชี และแม่น้ำมูล จากสภาพปัญหาน้ำท่วมดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักถึงภารกิจในการแก้ไขปัญหา และการแบ่งส่วนงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจน (ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักงานพัฒนาอุตุนิยามวิทยา, 2554, น. 1-5)

การบริหารจัดการอุทกภัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นระบบจะช่วยลดความเสี่ยงความรุนแรงและความเสียหายที่เกิดขึ้นให้น้อยที่สุด รวมทั้งประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเตรียมการป้องกันระบับบรรเทาผลกระทบและการกอบกู้สถานการณ์น้ำอุทกภัยในพื้นที่ให้คืนสู่ภาวะปกติหรือคืนสู่สภาพเดิมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินให้สามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลหรือกรอบแนวคิดในการวางแผน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ เพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ

สถานการณ์อยู่เสมอ

เหตุการณ์อุทกภัยในปี 2554 นั้นมีความรุนแรงมาก สถานการณ์น้ำท่วมเกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค ก่อให้เกิดความเสียหายเกือบทั่วทุกภูมิภาค ซึ่งวิกฤตอุทกภัยนั้นเริ่มมาตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม เหตุการณ์อุทกภัยในครั้งนี้ได้สร้างความเสียหายเป็นจำนวนมากต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน พื้นที่ทางการเกษตร สถานที่ราชการ โรงงานอุตสาหกรรม และถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทยที่น้ำทะเลลึกเข้าท่วมเขตพื้นที่เศรษฐกิจและนิคมอุตสาหกรรมสำคัญ ความเสียหายจึงร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างต่อภาคเศรษฐกิจ และยังสร้างความเสียหายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยพื้นที่ที่เกิดอุทกภัยหนักอยู่ที่ภาคกลาง ทั้งนครสวรรค์ สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท ลพบุรี อยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร ซึ่งจมน้ำนานนับ 2 เดือน องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำหน้าที่และมีบทบาทในการบริหารจัดการกับอุทกภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตน โดยเริ่มตั้งแต่การป้องกันน้ำท่วม ตลอดจนการช่วยเหลือฟื้นฟูหลังน้ำลด การจัดบริการสาธารณะเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการทั้งตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับบริการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ โดยมีหลักการทำงานที่จะต้องยึดถือว่า “การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนจะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการที่มากขึ้น” องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางเพื่อปกครองตนเองในการบริหารงานภายใต้ความรับผิดชอบ ซึ่งจะทราบและเข้าถึงปัญหาของชุมชนในท้องถิ่นได้ใกล้ชิด

พื้นที่จังหวัดปทุมธานีเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมทุกปี ไม่เว้นแม้กระทั่งในปี พ.ศ. 2554 ที่ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยครั้งใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุมชน หน่วยงานราชการ และพื้นที่เศรษฐกิจของจังหวัดปทุมธานีทั้งหมดนั้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างรุนแรง ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาก็ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยทุกปี ทำให้ผู้วิจัยมีประเด็นที่เป็นปัญหาการวิจัยว่า ทั้งพื้นที่ส่วนบุคคลและหน่วยงานของรัฐ ขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประสบอุทกภัยทุกปีนั้น เป็นเพราะการบริหารจัดการของหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่ขาดประสิทธิภาพหรือเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านอื่นอย่างไร และปัจจัยเหล่านั้นคืออะไร จึงเป็นเหตุผล

สำคัญให้ศึกษาถึงการบริหารจัดการอุทกภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหงในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันต่อกระบวนการจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

กรอบการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาทั้งหมดนั้น สามารถสร้างกรอบแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีโดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบเป็นแนวทางการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการอุทกภัยดังมีประเด็นต่อไปนี้

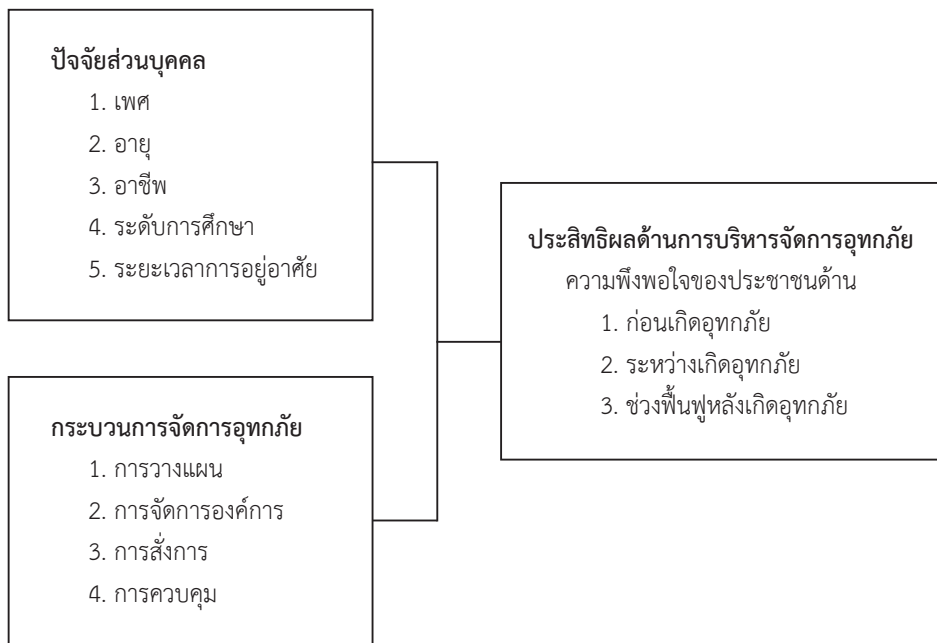
1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอยู่อาศัย ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. กระบวนการบริหารจัดการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิดหลักการบริหารจัดการองค์กรของ Robbins and Coulter (2005, อ้างถึงใน รัตนา สายคณิต, 2547, น. 15) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการมีความสำคัญในการประมวล ผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยต่างๆที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่างๆ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ การเข้าใจ

ถึงกระบวนการบริหารจัดการและการฝึกฝนให้มีทักษะสูงขึ้น จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ กิจกรรมพื้นฐาน 4 ประการในกระบวนการบริหารจัดการ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและสั่งการ และการควบคุม มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา

3. ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการอุทกภัย ผู้วิจัยได้

ทำการศึกษาค้นคว้าจาก จันทรานี สงวนนาม (2551, น. 13) ที่ได้ อธิบายถึงประสิทธิผลจากการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถวัดได้จาก ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วย ความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการจัดการอุทกภัย ช่วงก่อน เกิดภัยพิบัติ ระหว่างเกิดภัยพิบัติ และช่วงฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติ

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบการวิจัยได้ ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่ศึกษา เฉพาะพื้นที่ที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2. ขอบเขตประชากร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 1 คน/ครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 344 คน/ครัวเรือน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้สูตรของ ทาโระ ยามาเนะ (1967, อ้างถึงใน ชาญชัย ราชโคตร, 2544, น. 28)

3. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ศึกษากระบวนการจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม และศึกษาการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหงใน 3 ช่วงเวลาประกอบด้วยก่อนเกิดอุทกภัย (Pre Disaster Period) ระหว่างเกิดอุทกภัย (Emergency Period) และช่วงฟื้นฟูหลังเกิดอุทกภัย (Recovery Period)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการค้นหาความรู้และความจริง โดยเน้นข้อมูลเชิงตัวเลข มีการออกแบบการวิจัยให้มีการควบคุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา มีการจัดเตรียมเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพ และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ ประมวลผลสรุปข้อมูลเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด (บุญธรรม

กิจปริดาปริสุทธิ์, 2549) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจและลงข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Sciences) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์กระบวนการจัดการอุทกภัย และประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัย เป็นรายด้านและรายข้อ เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลที่ได้ไปเทียบเกณฑ์การแปลความหมายที่ได้กำหนดไว้และวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการจัดการอุทกภัย และเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการอยู่อาศัย โดยการทดสอบค่าสำหรับความแตกต่าง 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Two Independent Samples t-test) และวิธีการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียวสำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 3 กลุ่มขึ้นไป (One-Way Analysis of Variance: One-Way ANOVA) และแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหงอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการ ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง ทุกด้าน นั้นแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานหรือการกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรที่ไว้ได้วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จะเห็นว่าการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่ผู้เป็นผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างาน จะต้องกระทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หากหลีกเลี่ยงหรือละเลยหน้าที่ในการบริหารจัดการนี้จะทำให้งานที่แต่ละบุคคลในฝ่ายต่างๆ ดำเนินการไปนั้นจะจัดกระจายและไม่เกิดผลสำเร็จขึ้นมา ดังนั้น โดยสรุปแล้วการบริหารจัดการ จึงเป็นเรื่องของกระบวนการทำงานของนักบริหาร เพื่อให้งานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยอาศัยการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นๆ การบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จึงเป็นเรื่องของการวางแผนหรือการกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหายกยพิบัติน้ำท่วมที่เกิดขึ้น โดยทำการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ เพชรโชติ (2553) การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับมือกับภาวะวิกฤติ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ การตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือในการกู้ภัย การให้ความรู้และการฝึกทบทวนแก่บุคลากรและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

2. ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปผลการวิจัยโดยกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัย กับประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศและระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัด

ปทุมธานี ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือมีความสัมพันธ์กัน และในส่วนของอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า ในการป้องกันอุทกภัยซึ่งประชาชนเห็นความสำคัญในการป้องกันไปในแนวทางเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ เพชรโชติ (2553) การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับรับมือกับภาวะวิกฤติ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ การตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือในการกู้ภัย การให้ความรู้และการฝึกทบทวนแก่บุคลากรและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากยังขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานเครือข่าย ชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการ จึงทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ในส่วนของประชาชนแบ่งตามเพศ อาชีพ การศึกษา และระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน นั้นหมายถึงประชาชนมีความพึงพอใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยการใช้กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน โดยใช้บุคลากรและทรัพยากรต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ เพชรโชติ (2553) การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย อำเภอพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้ายในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับรับมือกับภาวะวิกฤติ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ

การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ การตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือในการกู้ภัย การให้ความรู้และการฝึกทบทวนแก่บุคลากรและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานเครือข่าย ชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการ จึงทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ปาลโมกษ์ และคณะ (2557) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการพิบัติน้ำท่วม: กรณีศึกษาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของเทศบาลนครปากเกร็ด เริ่มต้นจากการวิเคราะห์แนวทางบริหารจัดการ ต่อมาเป็นการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ด้านระยะเวลา ได้แก่ ระยะเวลาก่อนเกิดภัย ระยะเวลาขณะเกิดภัย และระยะหลังเกิดภัย ด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร และส่วนที่สามคือ ด้านการปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการน้ำ และสุดท้ายเป็นการปฏิบัติตามแผนการบริหารจัดการน้ำ 2) การเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำ และแนวทางการประสานงานและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่มีการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้าจนเกิดเป็นความร่วมมือระหว่างกัน ประกอบด้วย การร่วมกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ การให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นในการดำเนินการจัดการภัยพิบัติ การร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและบรรเทาภัย การร่วมติดตามและรายงานสถานการณ์ โดยทุกด้านอยู่ในระดับสูง การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างมีอิสระ ไม่ปิดกั้นข้อมูล ภายใต้การบริหารจัดการที่เป็นระบบ

4. ความพึงพอใจของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศและระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ในส่วนของอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า ในการป้องกันอุทกภัยซึ่งประชาชนเล็งเห็นความสำคัญใน

การป้องกันไปในแนวทางเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ เพชรโชติ (2553) การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับรับมือกับภาวะวิกฤติ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ การตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือในการกักกัน การให้ความรู้และการฝึกทบทวนแก่บุคลากรและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานเครือข่าย ชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจึงทำให้ไม่สามารถนำไปการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เกิดการนำไปใช้ประโยชน์และการพัฒนาต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย สำนักงานระบายน้ำ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ และศูนย์ข้อมูลเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ควรมีการติดต่อประสานงาน เพื่อการวางแผนกำหนดนโยบาย และดำเนินการด้านการสื่อสารในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับอุทกภัย เช่น การตั้งคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทกภัยในส่วนของท้องถิ่นและชุมชน เพื่อใช้ในการประสานงานระหว่างประชาชนกับหน่วยงานกลางต่อไป

1.2 รัฐบาลควรสนับสนุนด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะส่งเสริมให้ประชาชนสามารถมีการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันในเบื้องต้นในฤดูน้ำหลาก

1.3 รัฐบาลควรมีนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย สำนักงานระบายน้ำ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร

(องค์การมหาชน) ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ ศูนย์ข้อมูลเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันอุทกภัย เพื่อให้ประชาชนมีการเตรียมพร้อมก่อนที่จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของภาครัฐได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรมีองค์กรที่เป็นหน่วยงานกลางในการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการอุทกภัย และการป้องกันอุทกภัยในฤดูน้ำหลาก โดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์หรือการจัดเวทีการสัมมนาในชุมชนโดยตรง

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดเวทีสัมมนา เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และการดำเนินงานของรัฐมากขึ้น

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐ ควรเปิดเวทีในการรับฟังเสียงจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ออกไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารจัดการการป้องกันให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ปาลโมกษ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย ศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชาญชัย ราชโคตร. (2544). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ปิ๊คนายก.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- รัตนา สายคณิต. (2547). *การบริหารโครงการ: แนวทางสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักงานพัฒนาอุตุนิยมวิทยา. (2554). *ปริมาณฝนและอุทกภัย 2554*. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มโรงพิมพ์และออกแบบกรมอุตุนิยมวิทยา.
- อภินันท์ เพชรโชติ. (2553). *การบริหารจัดการเพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางซ้าย อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การศึกษานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.